

Terreinverkenning en onderzoeksagenda ‘Het Nederlands koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen’

Inleiding

Op 1 juni 2022 is een regiegroep van start gegaan om te komen tot een terreinverkenning en het opstellen van een onderzoeksagenda met betrekking tot het Nederlandse koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft deze opdracht aan de regiegroep meegegeven naar aanleiding van de motie van Tweede Kamerlid Ceder en zijn medeondertekenaars.¹ Deze motie vraagt de regering om in januari 2023 de uitkomsten te presenteren van een onafhankelijk nationaal onderzoek naar het slavernijverleden en om inzichtelijk te maken ‘wat er heeft plaatsgevonden ten tijde van de slavernij, namens wie en hoe’. Deze vraag is in het najaar van 2021 nader verkend in een veldverkenning van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onder wetenschappelijke en maatschappelijke partijen binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

De regiegroep geeft op wetenschappelijk verantwoorde wijze invulling aan deze kennisbehoefte en zal medio 2023 de eerste inzichten daarvan presenteren. Dit zal de vorm krijgen van een terreinverkenning die een analyse en synthese bevat van bestaande kennis over het Nederlandse koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen. Op basis daarvan zal een onderzoeksagenda worden geformuleerd die richtinggevend zal kunnen zijn voor nieuw en uitvoerig toekomstig onderzoek.

Centrale vragen terreinverkenning

De terreinverkenning stelt als centrale vragen:

- Wat waren de sociaaleconomische, politieke en maatschappelijke omstandigheden en in het bijzonder de gevolgen van deze betrokkenheid van de Nederlandse staat en samenleving bij het koloniale slavernijverleden en de doorwerking, zowel in Nederland als in de gekoloniseerde samenlevingen?
- Wat was de betrokkenheid van (voorlopers) van de Nederlandse staat bij het koloniale slavernijverleden en de doorwerking in de gekoloniseerde samenlevingen en in Nederland?
- En hoe is daar in het verleden en heden op gereageerd en mee omgegaan door verschillende betrokkenen, zoals slaafgemaakten, bestuurders, ondernemers, en anderen in de gekoloniseerde samenlevingen? Hoe kan ruimte ontstaan voor herstel en heling?

¹ Zie: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z13423&did=2021D28577>.

Proces

De regiegroep zal de zomer van 2022 benutten om de organisatie van het onderzoek verder op te zetten. Daarnaast stelt het ministerie van BZK een onafhankelijke en koninkrijksbrede klankbordgroep in. Het ministerie van BZK organiseert in september een bijeenkomst om de partijen uit de veldverkenning nader te informeren.

Communicatie

In het najaar zal de projectwebsite over het Nederlandse koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen gereed zijn waarop meer informatie over het project gegeven zal worden. Tot die tijd is online informatie beschikbaar via www.kitlv.nl

Regiegroep

Prof.dr. Rose Mary Allen

Cultureel antropoloog en bijzonder hoogleraar Universiteit van Curaçao (UoC), Willemstad

Dr. Esther Captain

Historicus en senior onderzoeker Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV),

Leiden

Dr. Matthias van Rossum

Historicus en senior onderzoeker Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG),

Amsterdam

Drs. Urwin C. Vyent

Socioloog en directeur Nationaal Instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee),

Amsterdam

Contactpersonen Regiegroep

Matthias van Rossum: mvr@iisg.nl (t/m 30 juni en vanaf 11 juli)

Esther Captain; captain@kitlv.nl (1-11 juli)